

udvikling i meget betydeligt omfang hviler herpå, kan der ikke være tale om fiktioner.

Dommens retsopfattelse er altså inkonsekvent og må derfor tilsidesættes ved højesterets juridiske efterprøvelse. Dommen er i det hele funderet på ét skatteretligt/bogholderiteknisk synspunkt, hvorom der hverken foreligger lovgivning, retspraksis eller litteratur, men som altså ved nærmere konfrontation med de kendsgerninger, som selv landsretten har måttet godtage, ikke er holdbart. Det, hele dommen bygger på, er således, at centrale obligationsretlige elementer nu skulle opfattes helt anderledes, end da de grundlæggende kontraktfrihedsregler blev gennemført dels ved Danske Lov af 1683 og dels ved Aftaleloven af 1917. Et juridisk emne om retsanvendelsen af så vidtrækkende principiel betydning bør selvsagt forelægges højesteret.

Men også på andre afgørende og betydningsfulde punkter er retsanvendelsen forkert i den afsagte dom. Jeg kan for eksempel nævne, at man straffer for svig til trods for, at jeg åbent, ærligt og fuldstændigt har fremlagt alt materiale for myndighederne. Dommens grundelse er, at den synes, at materialet var »uoverskueligt«. Dette er imidlertid en juridisk fejl. Om der er begået svig eller ej, afhænger ikke af, om materialet er svært eller let at overskue. Vi har de sagkyndige myndigheder for, at de også skal kunne klare det svært overskuelige. Jeg har villigt givet fuldstændige og korrekte oplysninger til myndighederne. Og så er det ikke svig, selv om det så måtte være korrekt efterfølgende at anlægge en anden lovforklaring på de skattemæssige retsvirkninger end den, jeg anser for rigtig. For at domfælde efter den rejste anklage er svig imidlertid en afgørende juridisk betingelse.

Om højesterets prøvelsesret skal jeg bl.a. tillade mig at henvise til den af professor von Eyben i debatten fremdragne dom fra 1949, hvor der i et 51 mill. kr.s-forhold (umådeligt mange penge efter tidens pengeverdi) skete hårde domfældelser i underinstansen og total frifindelse i højesteret.

Med hensyn til den subsidiære påstand vil jeg for højesteret i første række gøre gældende, at landsretten har begået en så lang stribe af graverende rettergangsfejl, at det er en betydelig underdrivelse at betegne landsrettens behandling af sagen som en skandale-

proces. Og rettergangsfejlene har alle som én været til min ugunst: gang efter gang er jeg nægtet de retsgarantier og procesbeføjelser, som retsplejeloven (og enhver civiliseret retspleje i det hele) garanterer en anklaget. Det er især følgende fire forhold, som vil blive fremdraget:

1) Det er med urette, at jeg er blevet afskåret fra at fremføre beviser i sagen.

Herom skal jeg især henvise til østre landsrets kendelser af 25. august 1980 og 20. oktober 1980 (men også til andre kendelser, såsom dem af 3. marts 1980, april 1980 (rets-bogen side 514), 23. maj 1980 og 10. november 1980).

a. For højesteret vil jeg gøre gældende, at det for det første er i strid med retsplejelovens § 870 at afskære tiltalte fra bevisførelse, når krav herom fremkommer umiddelbart efter, at anklageren har afsluttet sin bevisførelse. Specielt for så vidt angår sagens forhold IV – der er et nøgleforhold med betydning for hele sagen – kan landsrettens grundelse for at afskære mig fra at føre beviser, selv om denne grundelse i øvrigt havde været rigtig (hvad jeg bestrider), under ingen omstændigheder bære det resultat, som landsretten er kommet til. Min bevisførelse blev nemlig begæret, lige så snart anklageren var færdig med sin bevisførelse vedrørende forhold IV.

Om betydningen af højesterets kendelse af 6. april 1979 skal jeg i den forbindelse henvise til mit brev af 20. august 1980 side 8 f, hvor det hedder:

»Højesteretskendelsen af 6. april 1979 taler om, at der ikke kan vendes tilbage til bevisførelsen, som skulle være sket de dage, jeg var bundet til folketingsoppositionsarbejde mod den siddende regering. I det hidtidige forløb har der imidlertid alene været tale om den fase, som retsplejeloven beskriver som anklagemyndighedens bevisførelse. Nu kommer efter retsplejelovens system (§ 870) tiltaltes bevisførelse. Selv om jeg ikke have været bundet til folketinget de pågældende dage, havde der jo under ingen omstændigheder været den fase på noget tidligere tidspunkt. Derfor kan den pågældende afgørelse ikke være bindende for den fase, vi nu går ind i. Den er afsagt inden for det tidsrum, som § 870 beskriver som anklagemyndighedens bevisførelsestidsrum og har ganske klarligen